

**Національний університет біоресурсів і
природокористування України**

Юридичний факультет

Кафедра теорії та історії держави і права

**Студентський науковий гурток «Клуб юних
теоретиків»**

**Студентський науковий гурток «Дискусійний
клуб «De jure!»**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

учасників

XVI ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»

16 листопада 2023 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

Матеріали XVI Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
«Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»

П.78

Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVI
Всеукр. наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 16 листопада 2023 р.) / Укладачка:
Віра Качур. К., 2023. 234 с.

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені
проблемам юридичної науки.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

**За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та
наукові керівники**

Рудак Таміла

студентка 4 курсу юридичного відділення Івано-Франківського фахового коледжу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (м.Івано-Франківськ)

Статус біженця чи тимчасовий захист*

Актуальність проблеми. Тема біженства чи тимчасового захисту не була сильно популярна до 2022. Багато людей взагалі не розуміли суть цих статусів. Наші українці й взагалі не очікував стати біженцем через війну в 21 столітті.

24 лютого 2022 року-дата яка змінила життя тисячі людей. З початком російського вторгнення в Україну багато українців звернулись по допомогу в ЄС. Європейський Союз надав громадянам України таку підтримку, як: статус біженця, тимчасовий захист та статус туриста.

---

* Наукова керівниця - викладач-методист, спеціаліст вищої категорії Ірина Малиновська

Мета. Висвітлити проблему статусу біженства та тимчасового захисту.

Виклад основного матеріалу. Тимчасовий захист це не отримання статусу біженця, але особи, які отримали тимчасовий захист в ЄС, можуть у будь-коли подати заявку на отримання статусу біженця.

Також варто зауважити, що тимчасовий захист та статус біженця є різними правовими категоріями, і вони мають різні юридичні наслідки.

Тимчасовий захист та біженство відрізняються: нормативним регулюванням, різним порядком отримання, позбавленням, різним колом осіб та різними правами.

А головною різницею є те, що статус біженця - це індивідуальне, гарантоване міжнародними конвенціями право, в той момент як право на тимчасовий захист є колективним, та не передбачає звернення з індивідуальними заявами та проходження адміністративної процедури її розгляду.

2 березня 2022 року Європейська Комісія погодилась активувати тимчасовий статус, який був передбачений директивою 2001/55/ЄС про тимчасовий захист.

Статус біженця, за Дублінською Конвенцією, надається у першій країні кордон якої, особа тікаючи від війни перетнула.

Громадяни України мають право на законне короткотермінове перебування до 90 днів в країнах ЄС.

Наприклад, у Польщі порядок отримання статусу складається з подачі заяви на отримання дозволу на проживання та реєстрації даних особи, яка звернулася за відповідним захистом, тоді як у Німеччині – реєстрації особи в службі у справах біженців, отримання дозволу на проживання та реєстрації -в Службі соціального забезпечення різних країн ЄС щодо тимчасового захисту.

У випадку тимчасового захисту доступ до праці в країні перебування та інше забезпечення надається з моменту звернення, на відміну від особи, яка забажала отримати статус біженця – очікування в середньому до 6 місяців, поки приймається рішення про надання такого статусу.

При тимчасовому захисті зберігається можливість безперешкодно повернутися до країни громадянства. Водночас, в період очікування рішення уповноваженого органу у наданні статусу біженця заборонено перетинати кордон країни перебування. Тимчасовий захист можна отримати в будь-якій, на думку особи, безпечній країні ЄС (враховуючи винятки), на відміну від статусу біженця, який можна отримати лише в тій країні, кордон якої особа перетнули вперше.

Особи, які перебувають під тимчасовим захистом, мають право подати заяву на отримання статусу біженця в будь-який час.

Особи, на яких поширюється тимчасовий захист: 1) громадяни України, які вимушено покинули Україну 24 лютого 2022 року або після цієї дати в результаті військового вторгнення російських військ; 2) особи без громадянства та громадяни третіх країн, крім України, які користувалися міжнародним захистом або еквівалентним національним захистом в Україні

до 24 лютого 2022 року; 3) члени сімей перших двох категорій, у т.ч. чоловік/дружина (включаючи і незареєстровані шлюбні відносини, якщо такі відносини визнає відповідна держава ЄС) та їх неповнолітні неодружені діти або діти їх чоловіка/дружини (без різниці, чи вони народжені у шлюбі чи поза шлюбом, чи усиновлені), а також їх близькі родичі, які проживали разом з ними у складі сім'ї на момент вторгнення Росії до України, і які повністю або переважно перебували на утриманні осіб з перших двох категорій; 4) громадяни третіх країн, які легально проживали в Україні до 24 лютого 2022 року на підставі дійсного дозволу на постійне проживання, виданого відповідно до законодавства України, та які не можуть повернутися в безпечних та довготривалих умовах до своєї країни або регіону походження.

Висновки. Отже, кожен обирає статус під свою мету перебування в країнах Європейського Союзу. Тимчасовий захист - швидке повернення в Україну, без намірів залишитись закордоном. А от статус біженця буде кращим для осіб, які планують і надалі проживати в ЄС, незалежно від закінчення бойових дій в Україні. Загалом тимчасовий захист без попереднього подання заявки на притулок (отримання статусу біженця) надає громадянам дозвіл на проживання в країнах ЄС до 3 років.

Водночас, якщо ситуація в Україні покращиться та дозволить переміщеним людям безпечно повернутися додому, то Єврокомісія може запропонувати припинити дію Директиви про тимчасовий захист.

Література

1. [Директива Ради Європейського Союзу від 20 липня 2001 року № 2001/55/ЄС про мінімальні стандарти для надання тимчасового захисту у разі масового напливу переміщених осіб та про заходи, що сприяють збалансованості зусиль між державами-членами щодо прийому таких осіб та несення наслідків цього](https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2001/55/oj). <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2001/55/oj>
2. [Конвенція про статус біженців від 28 липня 1951 року](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_011). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_011
3. [Роз'яснення Уповноваженого Верховної Ради з прав людини щодо тимчасового захисту та отримання статусу біженця від 17 березня 2022 року](https://ombudsman.gov.ua/news_details/rozyasnennya-shchodo-timchasovogo-zahistu-ta-otrimannya-statusu-bizhencya). https://ombudsman.gov.ua/news_details/rozyasnennya-shchodo-timchasovogo-zahistu-ta-otrimannya-statusu-bizhencya